Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

**HE 193/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnonmukaisesta tuotannosta sekä sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta. Ehdotettujen muutosten taustalla on EU:n uusi luomuasetus. Pääosin kotimaisen lainsäädännön sisältö säilyy nykyisellään. Lakiin ehdotetaan kuitenkin lisättäväksi uutena pakkokeinona hallinnollinen seuraamusmaksu. Lisäksi ehdotetaan mahdollisuutta sulkea internetsivusto tai sen osa, jos luomutuotteiden lain- tai määräyksenvastaista markkinointia ei muilla keinoilla voida estää.

Kuluttajaliitto kannattaa esitettyjä muutoksia. Rangaistusluonteinen hallinnollinen seuraamusmaksu voi osaltaan ehkäistä ennalta määräysten vastaista toimintaa ja estämään sen jatkamista. Kuluttajaliiton mielestä ehdotettu seuraamusmaksu on kuitenkin niin pieni, että se ei välttämättä ole riittävän tehokas lainvastaisen toiminnan ehkäisemiseen. Esimerkiksi kuluttajaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain mukaan markkinaoikeuden kuluttaja-asiamiehen hakemuksesta elinkeinonharjoittajalle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään neljä prosenttia kyseisen rikkomuksen päättymistä edeltäneen vuoden liikevaihdosta. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään neljä prosenttia hänen rikkomuksen päättymistä edeltäneenä vuonna toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan, kuitenkin enintään 40 000 euroa.

Esitetyn hallinnollisen seuraamusmaksun soveltamisala menee osaltaan päällekkäin kuluttajaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain mukaisen seuraamusmaksun kanssa: esityksen 38 luvun 1 momentin 5 kohdassa mainitut luomuasetuksen IV luvun merkintäsäännösten vastaiset ilmaisut voivat olla myös sellaisia totuudenvastaisia ja harhaanjohtavia ilmaisuja, joista voidaan määrätä seuraamusmaksu myös kuluttajaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain perusteella. Kuluttajaliitto pitää tilannetta ongelmallisena – se voi esimerkiksi johtaa siihen, että seuraamus samasta teosta riippuu siitä, mikä viranomainen käsittelee asian. Tämän vuoksi Kuluttajaliitto katsoo, että toimivallan jakoa tulee selkiyttää. Jos ongelmaan ei ehditä puuttua tämän hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä, pitäisi käynnistää mahdollisimman nopeasti asian korjaamiseksi.

Kuluttajaliiton mielestä ehdotukseen sisältyvä mahdollisuus internetsivuston sulkemiseen parantaa luonnonmukaisia tuotteita ostavien ihmisten kuluttajansuojaa. Kuluttaja-asiamiehellä on myös osittain jopa ehdotettua tehokkaammat keinot puuttua kuluttajille haitalliseen verkkosisältöön, mutta puuttumisen edellytykset ovat korkeammat. Tämän vuoksi esitetty internetsivuston sulkemismahdollisuus täydentää viranomaisten nykyistä keinovalikoimaa.

Kuluttajaliitto yhtyy ehdotuksessa esitettyyn näkemykseen siitä, että kokonaisuudessaan ehdotukset parantavat kuluttajien etujen turvaamista edistämällä luomutuotteiden aitouden varmistamista.

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry

Timo Niemi
lakimies

Tiina Vyyryläinen
vaikuttamistyön päällikkö, OTK